

Kindercampus
Joseph

*Onderdeel van Sophia Scholen
en BLOS kinderopvang*

BELEIDSPLAN MEER- EN HOOGBEGAAFDHEID

SCHOOLJAAR 2024/2025

VERSIE 1.10

Kindercampus Joseph

Achterweg 7-7A
2161 GA – Lisse
0252-414416

directie.joseph@sophiascholen.nl
www.kindercampusjoseph.nl
© 10-05-2024, Kindercampus Joseph

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: KERNBEPALINGEN	3
§1.1 Versie	3
§1.2 Inleiding	3
§1.3 Doelgroep	3
§1.4 Populatie	3
§1.5 Visie	3
§1.6 Wetten en verdragen	3
HOOFDSTUK 2: MISSIE	4
§2.1 Doelen schooljaar 2024/2025	4
§2.2 Doelen eind 2025	4
§2.3 Doelen eind 2030	4
§2.4 Beperkingen	4
HOOFDSTUK 3: SIGNALERING	5
§3.1 Fase 1: Intake	5
§3.2 Fase 2: Observatie	5
§3.3 Fase 3: Doortoetsen	6
§3.4 Fase 4: Onderzoek	7
§3.5 Signaleren op latere leeftijd	7
HOOFDSTUK 4: BEGELEIDING	8
§4.1 Compacten	8
§4.2 Verdiepen	8
§4.3 Peereiland	9
§4.4 Een groep overslaan	10
§4.5 Verbreden	10
§4.6 De Plusklas	11
HOOFDSTUK 5: ONDERPRESTEREN & PASSEND ONDERWIJS	12
§5.1 Onderpresteren faseren	12
§5.2 Pre-fase: Onderpresteren screenen	12
§5.3 Fase 1: Denkluie onderpresteerders	12
§5.4 Fase 2: Emotieve onderpresteerders	12
§5.5 Fase 3: Gedomotiveerde onderpresteerders	12

HOOFDSTUK 1. KERNBEPALINGEN

§1.1 Versie

Dit beleidsplan meer- en hoogbegaafdheid (versie 1.10) is van toepassing op het schooljaar 2023/2024. Het aanspreekpunt voor vragen, opmerkingen of aanvullingen is Irene Schniedewind.

§1.2 Inleiding

Het doel van dit beleidsplan is om KC Joseph in staat te stellen om meer- en hoogbegaafde kinderen vroegtijdig te signaleren en begeleiden. Door een kind eerst te signaleren als zijnde meerbegaafd of hoogbegaafd, kan er gericht een differentiatieaanbod worden geboden. Hierbij worden versnellings- verrijkings- en verbindingsinterventies voor de meerbegaafden getroffen op de zogeheten 'eerste leerlijn' terwijl de differentiatielijn bij hoogbegaafden hiernaast ook de 'tweede leerlijn' omvat. Dit beleidsplan bevat alle schriftelijke bepalingen en benodigdheden om kinderen te plaatsen en begeleiden op de eerste en tweede differentiatielijn.

§1.3 Doelgroep

Alle leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn vallen onder de handelingsadviezen binnen dit beleidsplan. De onderstaande criteria worden gebruikt om te bepalen of een leerling meer- of hoogbegaafd is.

Meerbegaafde leerling (voldoet aan ten minste één van de onderstaande criteria):

1. Heeft een didactische, vakbrede, voorsprong van gemiddeld 10 t/m 19 leermaanden, waarbij het kind op alle relevante onderdelen een voorsprong tonen van ten minste 5 leermaanden toont (zie: §3.3 doortoetsen).
2. Heeft een totaal IQ (TIQ) van 120 t/m 129 gemeten in een intelligentieonderzoek, waarbij geen van de onderdelen lager dan 105 is (zie: §3.4 intelligentieonderzoek).
3. Heeft het profiel van een meerbegaafde onderpresteerder, vastgesteld in een psychodiagnostisch onderzoek (zie §3.4 onderzoek).

Hoogbegaafde leerling (voldoet aan ten minste één van de onderstaande criteria):

1. Heeft een didactische, vakbrede, voorsprong van gemiddeld 20 leermaanden of meer, waarbij het kind op alle relevante onderdelen een voorsprong tonen van ten minste 15 leermaanden toont (zie: §3.3 doortoetsen).
2. Heeft een totaal IQ (TIQ) van 130 of hoger gemeten in een intelligentieonderzoek, waarbij geen van de onderdelen lager dan 115 is (zie: §3.4 onderzoek).
3. Heeft het profiel van een hoogbegaafde onderpresteerder, vastgesteld in een psychodiagnostisch onderzoek (zie: §3.4 onderzoek).

§1.4 Populatie

Op een gemiddelde basisschool is 1 op de 10 leerlingen meerbegaafd en 1 op de 37 leerlingen hoogbegaafd. Vanwege de schoolweging van KC Joseph zal het aantal meer- en hoogbegaafden hoger liggen dan deze kengetallen. Gemiddeld krijgt 19% van de leerlingen in Nederland een vwo advies of hoger (CBS). Bij het KC Joseph ligt dit percentage de afgelopen 10 jaar op gemiddeld 32%, hier zit tevens een stijgende trend in. Op basis van deze cijfers is het aannemelijk om te stellen dat er op KC Joseph een oververtegenwoordiging is van zeker 60% van de groep meer- en hoogbegaafden. Op basis van deze oververtegenwoordiging verwacht KC Joseph dat 1 op de 6 leerlingen meerbegaafd, en 1 op de 23 leerlingen hoogbegaafd, is. Dit resulteert erin dat KC Joseph binnen haar onderwijspopulatie van 370 leerlingen zo'n 62 meerbegaafde, waaronder 16 hoogbegaafde, leerlingen verwacht.

§1.5 Visie

Op KC Joseph worden de talenten van leerlingen optimaal ontwikkeld. Leerkrachten signaleren vroegtijdig en brengen talenten en interesses van leerlingen in kaart. Middels het beschrijven van de stimulerende & belemmerende factoren en de onderwijsbehoeften van leerlingen passen leerkrachten het onderwijsaanbod aan op de leer- en instructiebehoeften. Door leerlingen de kans te bieden om te excelleren bevorderen de motivatie, het zelfbeeld en metacognitieve vaardigheden van het kind. Dit resulteert in een positieve schoolbeleving, betere schoolresultaten en voorkomt onderprestatie en uitval.

§1.6 Wetten en verdragen

Bij het vormgeven van onderwijs aan meer- en hoogbegaafden wordt in het bijzonder gelet op de onderstaande artikelen:

1. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het kind, artikel 29, lid 1a: "Het onderwijs aan het kind dient gericht te zijn op: een zo volledig mogelijke ontplooiing van de persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens van het kind."
2. Wet op Primair Onderwijs artikel 8, lid 1: "Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen. Het wordt afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen."

De bovenstaande artikelen fungeren als het juridisch mandaat voor het treffen van versnellings-, verrijkings-, en verbindingsinterventies en worden bij twijfel (op juridisch gebied) als doorslaggevend beschouwd.

HOOFDSTUK 2. MISSIE

Jaarlijks stelt de werkgroep meer- en hoogbegaafdheid, voorafgaand aan de start van het nieuwe schooljaar, een missie met betrekking tot de begaafdheidssignalering- en begeleiding binnen KC Joseph op. De missie omvat alle meetbare doelen welke gezamenlijk tot graduele verbeterlagen op het gebied van begaafdheidsbegeleiding binnen de school leiden.

§2.1 Doelen schooljaar 2024/2025

Kerndoel

- Op maandag en donderdag de meer- en hoogbegaafde leerlingen vóór de aanpak1-leerlingen 10 minuten begeleiding bieden aan het peereiland. Indien er een toets plaatsvindt, kiest de leerkracht een andere dag.

Signaleringsdoelen

- Bij alle nieuwe kleuters het 'intakeformulier kleuters' afnemen en normeren.
- Bij alle nieuwe kleuters de menstekening afnemen en normeren.
- Bij kleuters die fase 2 bereiken de snelle screening en het beeld van de ouders uit het SiDi-PO protocol doorlopen.
- Ten minste drie nieuwe kleuters doortoetsen. Hierbij actief documenteren welke voorsprongen gehaald worden.
- Alle kleuters die door de observatiefase heen komen binnen acht weken plaatsen op een leerlijn.

Begeleidingsdoelen

- Wekelijks 30 minuten begeleiding/interactie bieden in de denkhoek (in iedere kleuterklas). Na de herfstvakantie evalueren of het begeleiden bij de denkhoek lukt.
- Dagelijks 40 minuten compacten voor de meerbegaafden en 60 minuten voor de hoogbegaafden vanaf groep 3 t/m groep 8. Bij rekenen compacten via Snappet en bij taal op basis van professioneel inzicht.
- Elke week de weektaken in het verdiepingswerk op papier zetten en opnemen in Classroom voor de groepen 4 t/m 8 (groep 3 vanaf januari).
- Dagelijks 10 minuten begeleiding bieden aan het peereiland.
- Werken middels de driedeling van de lesstof (eerst verdieping, daarna regulier dan verbreding). Leerlingen mogen hier zelf invulling aan geven.

§2.2 Doelen eind 2025

Algemeen

- De plusbijeenkomsten verlengen tot drie uur per plusgroep.
- Dagelijks 60 minuten compacten voor de meerbegaafden en 80 minuten voor de hoogbegaafden.
- Alle meer- en hoogbegaafde leerlingen met drie (in plaats van twee) verdiepingsboekjes laten werken.

§2.3 Doelen eind 2030

Algemeen

- Dagelijks 90 minuten compacten voor de meerbegaafden en 120 minuten voor de hoogbegaafden.
- Alle meer- en hoogbegaafde leerlingen met vier (in plaats van drie) verdiepingsboekjes laten werken.
- Aspirant-lid van de vereniging begaafdheidsprofiel scholen worden.

§2.4 Beperkingen

Dit beleidsplan richt zich op de groepen (onderpresterende) meer- en hoogbegaafde leerlingen. Twee zeldzame maar belangrijke groepen die buiten het bestek van dit beleidsplan vallen, zijn:

- Uitzonderlijk hoogbegaafde leerlingen (een totaal IQ van 145+).
- Dubbel bijzondere leerlingen (hoogbegaafd + een leer- of gedragsstoornis).

De kans dat een leerling uitzonderlijk begaafd of dubbel bijzonder is, is aanzienlijk kleiner dan één op de 500 leerlingen. Vanwege de zeldzaamheid en unieke leerbehoefte van deze groepen wordt er op basis van psychodiagnostisch onderzoek een persoonlijk plan van aanpak voor de begeleiding opgesteld dat buiten de missie valt.

HOOFDSTUK 3. SIGNALERING

KC Joseph wil binnen 6 weken na aanmelding het ontwikkelingsniveau van een kind vaststellen. Om dit te realiseren worden de onderstaande signaleringsfasen structureel doorlopen bij nieuw aangemelde kinderen. Hierbij gelden de fasen als opbouwend op elkaar. Als er na fase 1 op geen van beide lagen een vermoeden van hoogbegaafdheid is, dan wordt fase 2 niet uitgevoerd.

Signaleringsschema	
Fase 1: Intake (vanaf week 0)	
Intakeformulier kleuters minimaal 50 punten en/of hoogbegaafdheid zit (vermoedelijk) in de familie	Menstekening minimaal 8 punten
Fase 2: Observatie (week 1 t/m 4)	
Observatie door de leerkracht aanzienlijke voorsprong op school (SiDi-PO snelle screening en beeld van de leerkracht)	Oudergesprek aanzienlijke voorsprong thuis (met eventueel SiDi-PO beeld van de ouders)
Fase 3: Doortoetsen (week 5 t/m 6)	
Cito Begrijpend Lezen & Rekenen minimaal 20 maanden voorsprong	Oudergesprek oneens met uitslag
Fase 4: Onderzoek (vanaf week 7)	
Intelligentieonderzoek totaal IQ van 120 of hoger	Psychodiagnostisch onderzoek vermoeden van onderpresteren

§3.1 Fase 1: Intake

Laag 1: Intakeformulier kleuters

Alle ouders van nieuw aangemelde leerlingen ontvangen drie weken voor de eerste schoolweek een in te vullen 'intakeformulier kleuters' (zie: bijlage 1) van de kleuterleerkracht. Dit formulier wordt binnen twee weken ingevuld en afgeleverd op school. De leerkracht van de nieuwe leerling normeert het 'intakeformulier kleuters' (normeringsformulier zit inbegrepen, zie: bijlage 2) en bekijkt in hoeverre de nieuwe leerling kenmerken vertoont van meer- of hoogbegaafdheid. Wanneer er een signaalwaarde van 50 t/m 74 uit de normering komt, spreekt men van een vermoeden van meerbegaafdheid. Bij een score van 75 of hoger spreekt men van een vermoeden van hoogbegaafdheid. Wanneer een kind lager dan 50 scoort, maar er wel (een vermoeden van) hoogbegaafdheid in de directe familie zit, spreekt men ook van een vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid. In dit laatste geval gaat het kind, ongeacht score, door naar fase 2.

Laag 2: Menstekening

In de eerste schoolweek vraagt de leerkracht aan nieuwe leerlingen om een mens te tekenen. Het instrument dat hiervoor wordt gebruikt is de menstekening van Goodenough (zie: bijlage 3). Belangrijk is dat het kind de tekening in een omgeving maakt waar andere kinderen niet gelijktijdig aan het tekenen zijn of commentaar geven. De tekening wordt door de kleuterleerkracht genormeerd aan de hand van een 52-puntsschaal op basis waarvan men de didactische leeftijd van het kind inschat. Wanneer een kind 8 t/m 11 punten scoort, spreekt men van een vermoeden van meerbegaafdheid. Bij 12 punten of hoger spreekt men van een vermoeden van hoogbegaafdheid.

Wanneer een kind binnen één of meer van de bovenstaande lagen een vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid wekt, wordt de IB'er betrokken bij het signaleringsproces en gaat de leerling door naar fase 2.

§3.2. Fase 2: Observatie

Laag 1: Observatie

De leerkracht observeert vermoedelijk meer- en hoogbegaafde leerlingen de eerste 3 weken in de klas en op het leerplein. Hierbij vult men eerst de 'snelle screening' uit de SiDi-PO in. Bij leerlingen die in de snelle screening opvallen wordt ook de lijst 'beeld van de leerkracht' ingevuld. Voor leerlingen die in fase 1 in het aanmeldingsformulier minder dan 50 punten scoorden, wordt hiernaast de lijst 'beeld van ouders' ingevuld. Bij kinderen waarvan de ouders gescheiden zijn, vullen beide ouders de lijst in. Tijdens de observatieperiode dienen hiernaast de onderstaande activiteiten te worden volbracht:

1. Laat de leerling de telrij opzeggen en noteer tot hoever de leerling telt. Peil ook of de leerling vanaf een middelpunt of achterstevoren kan tellen en of de leerling visuele hoeveelheden kan overzien.
2. Voer een aantal gesprekje met het kind en peil de woordenschat. Let hierbij op tijds aanduidingen zoals 'morgen', mengkleuren zoals 'cyaan', opvallende kennisgebieden zoals dinosauriërs met soortnamen zoals 'brachiosaurus', het stellen van vele levensbeschouwelijke vragen enzovoort.
3. Stimuleer al vroeg het kind om naar de denkhoeck te gaan. Maak samen met het kind een puzzel, lees samen een prentenboek of voer een opdrachtenkaart van Pienter uit. Observeer of het kind hierin voorloopt.

De leerkracht besluit op basis van professioneel inzicht, met de SiDi-PO als handvat, of er sprake is van een verder vermoeden van meer- en hoogbegaafdheid.

De Denkhoeck

Zowel in iedere kleuterklas, als op het leerplein is een tafel/kast aanwezig met uitdagende leer-, ontdekkings- en speelmaterialen. De Denkhoeck fungeert als centraal observatiepunt tijdens de observatiefase. Binnen de kleuterklassen en het leerplein rouleren de materialen maandelijks om een zo breed mogelijk aanbod te realiseren. Hierbij omvat iedere 'set' uitdagend lees-, puzzel-, bouw- en projectmateriaal. Alle aanwezige materialen in de Denkhoeck zijn opgenomen in bijlage 5.

Laag 2: Oudergesprek

Op basis van de resultaten van het intakeformulier kleuters, de menstekening en de observatieperiode volgt na 3 of 4 weken een gesprek met ouders waarin de conclusies worden gedeeld. De belangrijkste vraag om voorafgaand aan dit gesprek te beantwoorden is: 'loopt dit kind aanzienlijk voor?'. De kleuterleerkracht hoeft niet het verschil tussen meerbegaafd en hoogbegaafd aan te duiden, maar enkel of het kind aanzienlijk voorloopt. Bij het oudergesprek kan de kleuterleerkracht de signaleringslijsten uit de SiDi-PO als handvat voor de ouders gebruiken (zie bijlage 4 & 6).

1. Indien de kleuterleerkracht en ouders zien dat het kind aanzienlijk voorloopt: bespreek het gedrag dat is geobserveerd en hoe dit afwijkt van het gemiddelde. Vraag of dit gedrag thuis ook zo wordt geuit. Noteer de conclusies en bespreek de komende fase van het doortoetsen.
2. Indien de ouders, maar niet de kleuterleerkracht een aanzienlijke voorsprong waarnemen: bespreek het gedrag op school en laat zien hoe dit overeenkomt met 'gemiddeld gedrag'. Vraag of het gedrag thuis anders is en zo ja: vraag dan of ouders een filmpje willen maken van het gedrag thuis ('zodat ik kan zien waar het in mijn klas misgaat'). Bespreek de mogelijkheid om een intelligentietest af te nemen. De fase van het doortoetsen wordt overgeslagen gezien dat het kind op school het gedrag niet (meer) laat zien.
3. Indien de kleuterleerkracht, maar niet de ouders een aanzienlijke voorsprong zien: bespreek het gedrag op school en laat zien hoe dit afwijkt van het gemiddelde. Deel de noodzakelijke kennis zodat ook ouders zien dat hun kind voorloopt. Vraag ter controle naar het gedrag thuis en bespreek de fase van het doortoetsen.
4. Indien zowel de ouders als de kleuterleerkracht geen voorsprong zien: deze uitzonderlijke situatie kan enkel voorkomen als het kind op basis van een menstekening door fase 1 manoeuvreert. Overweeg een non verbale intelligentietest (SON-R) of besluit in overleg met ouders om het kind als niet begaafd te beschouwen.

Gedurende het oudergesprek wordt in samenspraak met ouders besloten of de leerling doorgaat naar fase 3: doortoetsen, of dat een intelligentietest noodzakelijk is (of als wenselijk wordt beschouwd).

§3.3 Fase 3: Doortoetsen

Laag 1: Doortoetsen

Gedurende een periode van maximaal 2 weken haalt de daarvoor aangewezen leerkracht de leerling maximaal viermaal uit de klas om de Cito-Kleutertoetsen Begrijpend Lezen en Rekenen (CITO 3.0) af te nemen. Men wil hierbij de toets-sessies beperken tot maximaal 60 minuten per keer. Tijdens het doortoetsen mag een eenmalige instructie en tip per onderwerp worden geboden. Belangrijk is om te noteren hoe het kind reageert op instructie en op falen.

Men toetst het kind (per onderdeel) door totdat het tweemaal op rij een III-score of eenmaal een IV-score (of lager) haalt. Dit betekent dat het noodzakelijk kan zijn om door te gaan met de Cito-toetsen van groep 3. Op basis van de toets-resultaten wordt de didactische voorsprong van de leerling in kaart gebracht. De voorsprong wordt berekend op basis van een gemiddelde score (een III-score). Hierbij beschouwt men de leerling als meer- of hoogbegaafd wanneer er aan de onderstaande criteria wordt voldaan:

1. Meerbegaafd niveau: Een vakbrede voorsprong van gemiddeld 10 t/m 19 leermaanden, waarbij het kind op ieder onderdeel een voorsprong van ten minste 5 leermaanden toont.
2. Hoogbegaafd niveau: Een vakbrede voorsprong van gemiddeld 20 leermaanden of hoger, waarbij het kind op ieder onderdeel een voorsprong van ten minste 15 leermaanden toont.

Bij bovenstaande definities geldt dat de eind groep 1 toets gelijk staat aan 10 leermaanden onderwijs en de eind groep 2 toets aan 20 leermaanden onderwijs. De middentoetsen worden respectievelijk geïnterpreteerd als 5 maanden onderwijs (groep 1) en 15 maanden onderwijs (groep 2). Vaak ziet men dat de voorsprong bij rekenen wat groter is dan bij taal. Zolang de kloof tussen twee vakgebieden niet groter is dan 10 leermaanden kan men nog steeds uitgaan van het vakbrede gemiddelde. Bij een grotere kloof is een (intelligentie)onderzoek alsnog wenselijk gezien dat er een situatie kan ontstaan waarbij het kind presteert op twee differentiatielijnen, wat de begeleiding bemoeilijkt.

Laag 2: Oudergesprek

Op basis van de resultaten in het doortoetsen voert de IB'er een gesprek met de ouders van de leerling. Hierin wordt aangegeven op welk niveau het kind heeft gescoord, en bijbehorend op welke leerlijn het kind wordt geplaatst. Hierbij worden vanaf groep 3 meerbegaafde kinderen geplaatst op de eerste leerlijn (compacten, verdiepen en plaatsing in het peereiland) en hoogbegaafde leerlingen op de tweede leerlijn (een groep overslaan, verbreden en plaatsing in de plusklas). In groep 1 en 2 worden leerlingen met een voorsprong van kleiner dan 20 leermaanden niet op een aparte leerlijn geplaatst. De IB'er bespreekt met ouders de noodzaak van de aangepaste begeleiding en geeft toelichting waar nodig.

Tijdens het gesprek wordt gepeild op ouders het eens zijn met het besluit van het school. Er zijn (groveweg) drie scenario's denkbaar waarbij het afnemen van een intelligentietest alsnog noodzakelijk is.

1. Ouders en school zijn het oneens over het begeleidingsniveau van het kind.
2. Ouders en/of school hebben een vermoeden van onderpresteren.
3. De onderlinge discrepantie in de voorsprong op de gebieden begrijpen lezen en rekenen is groter dan 10 leermaanden.

Wanneer één of meer van bovenstaande scenario's van toepassing is gaat een kind door naar fase 4. Indien deze scenario's niet van toepassing zijn wordt het kind, op basis van de resultaten in het doortoetsen, geplaatst op de eerste of tweede leerlijn. Met het plaatsen van een kind op een leerlijn rondt men de signalering van het kind af.

§3.4 Fase 4: Onderzoek

Laag 1: Intelligentietest

De leerling wordt doorgestuurd naar een intelligentietest. Hierbij wordt er eerst een keuze gemaakt in het type test:

1. Indien geen sprake van bijzonderheden (of resultaatendiscrepantie): WPPSI-IV.
2. Indien een vermoeden van onderprestatie: RAKIT-II.
3. Indien een taalachterstand of selectief mutisme: SON-R.

KC Joseph heeft de mogelijkheid om te kiezen uit drie testbureaus, dit zijn: HIQ (Heemstede), Bureau Ponte (Capelle aan den IJssel) en het Centrum Begaafdheidsonderzoek (Nijmegen). De kostenverdeling van een intelligentieonderzoek wordt per situatie individueel bekeken door IB'er, in samenspraak met ouders. Belangrijk is om, als er eventuele directe hulpvragen zijn, deze duidelijk door te communiceren naar de onderzoeker(s) van het kind.

De intelligentietest biedt uitsluitel over het niveau van het kind. Wanneer een kind uit een intelligentietest komt met een TIQ van 120 t/m 129 wordt de leerling vanaf groep 3 geplaatst op de eerste leerlijn (meerbegaafd). Indien het TIQ 130 of hoger is, wordt de leerling vanaf groep 1 geplaatst op de tweede leerlijn (hoogbegaafd). Bij plaatsing op een leerlijn mag de laagste score van een hoofdrubriek maximaal 15 punten onder de minimumscore voor de desbetreffende leerlijn liggen. Dit betekent dat bij een meerbegaafd kind geen van de scores lager dan 105 IQ, en bij een hoogbegaafd kind 115 IQ, mogen zijn. Indien de onderzoeker in het verslag aangeeft een verklaring te hebben voor de onderlinge kloof, wordt dit meegewogen.

Laag 2: Oudergesprek en aanvullend psychodiagnostisch onderzoek

Tijdens het oudergesprek bespreekt men de plaatsing van de leerling op een leerlijn. Eventuele bijzonderheden, zoals opgenomen in het intelligentieverslag bespreekt men ook direct (zoals wel verrijken bij rekenen, maar niet bij taal (of iets dergelijks)).

Wanneer de intelligentietest onvoldoende handvatten biedt, kan het noodzakelijk zijn om een aanvullend psychodiagnostisch onderzoek af te nemen. Over het algemeen wordt dit niet als noodzakelijk beschouwd, tenzij als het kind:

1. Opmerkelijk zwakke executieve functies toont.
2. Een zwaar verstoorde emotieregulatie heeft (thuis en/of op school).
3. Lusteloos, apathisch of algeheel gedemotiveerd is.

Voor het psychodiagnostisch onderzoek gaat men naar Bureau Ponte of het Centrum Begaafdheidsonderzoek. De kostenverdeling van een psychodiagnostisch onderzoek wordt per situatie individueel bekeken door IB'er, in samenspraak met ouders. Bij aanvraag van het psychodiagnostisch onderzoek wordt gericht gevraagd naar een plan van aanpak voor het desbetreffende kind. KC Joseph volgt het plan van aanpak dat wordt meegeleverd met het psychodiagnostisch onderzoek en plaatst het kind (tenzij anders aangegeven) op een differentiatielijn op basis van het TIQ.

§3.5 Signaleren op latere leeftijd

Laag 1: Opstellen/aanvullen kind-dossier

Wanneer een kind op latere leeftijd de school binnenstroomt wordt met behulp van alle beschikbare informatie een kind-dossier opgesteld. Indien het kind al doorgetoetst is, of er al een (betrouwbaar) intelligentieprofiel is opgesteld, wordt het kind zonder verdere discussie geplaatst op de respectievelijk meer- of hoogbegaafde lijn.

Bij latere instroom waarbij het bovengenoemde ontbreekt wordt alle beschikbare informatie uit de gebruikte volgsystemen verzameld en op logische wijze samengebracht in het kind-dossier. Eventuele voorschoolse informatie, van consultatiebureauartsen en/of peuterspeelzalen wordt hierin meegenomen. Bij aanmelding wordt aan ouders gevraagd of de aankomende leerling bijzondere onderwijs- of ondersteuningsbehoeften heeft. Signalen om op te letten zijn:

- Eerder getroffen interventies op de vorige school zoals: een leerjaar overslaan, deelname aan de plusklas of het maken van verrijkingswerk.
- Een algeheel hoog prestatie- of ontwikkelingsniveau (gemiddeld en vakbreed een A+/I+ score).
- Een aanvankelijk sterk prestatie- of ontwikkelingsniveau dat aanzienlijk is verslechterd in de loop der jaren.

Wanneer blijkt dat een leerling aan één van bovenstaande criteria voldoet wordt de tweede laag, het invullen van de SiDi-lijsten, doorlopen.

Laag 2: SiDi-lijsten

Wanneer er op basis van het aanmeldingsgesprek met ouders, of op basis van het opgestelde kind-dossier een vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid blijkt, vult de leerkracht binnen 3 weken de SiDi-lijst (van zijn of haar leerjaar) voor de nieuwe leerling in (zie bijlage 6). Uit deze lijst komt (al dan niet) een vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid naar voren.

Wanneer het kind uit de SiDi-lijst met een vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid naar voren komt, bepaalt IB'er, op basis van de voorgeschiedenis van het kind, of fase 3: doortoetsen zinvol is óf dat het kind beter direct doorgestuurd kan worden naar fase 4: onderzoek. Toonaangevend bij het maken van dit besluit is de prestatiecurve van het kind. Indien hier een sterk dalende lijn in zit (of heeft gezeten) wordt doortoetsen afgeraden en kan men beter direct naar een psychodiagnostisch onderzoek gaan. Het kind doorloopt hierna de gekozen fase en plaatsing als eerder beschreven.

HOOFDSTUK 4. BEGELEIDING

KC Joseph streeft ernaar om meer- en hoogbegaafde leerlingen binnen 6 weken te plaatsen op een differentiatielijn. Hierbij volgen meerbegaafde leerlingen de eerste leerlijn (compacten, verdiepen en plaatsing aan een peereiland) en hoogbegaafde leerlingen de combinatie van de eerste en tweede leerlijn (een groep overslaan, verbreden en deelname aan de plusklas). Waar bij de hoogbegaafde leerlingen de plaatsing op een differentiatielijn na 6 weken definitief is, geldt bij de meerbegaafden dat dit in de overgang naar groep 3 nader wordt bekeken.

Bij de definitieve plaatsing van meerbegaafden let men op de onderstaande punten:

- Leerlingen worden bij de warme overdracht naar groep 3 besproken als mogelijke meerbegaafde leerlingen. Dit zijn kinderen die bij de start van groep 3 al kunnen lezen of opvallen in hun rekenontwikkeling.
- Lezen: Na een paar weken wordt het leesniveau bepaald middels M3-toetsen en kunnen deze leerlingen op de 3 sterren-aanpak van lijn 3 en eventueel aan de slag met Humpie Dumpie.
- Rekenen: Goed monitoren aan hand van toetsen en pluswerk in het eigen schrift. Na de eerste middenmeting van LIB kunnen leerlingen een aanbod krijgen vanuit de meerbegaafdenlijn.
- Een leerling moet op zowel begrijpend lezen als rekenen aan het eind van groep 3 een voorsprong van 10 maanden hebben om op een meerbegaafdenlijn geplaatst te kunnen worden.

Bij alle leerlingen die zijn geplaatst op de meer- of hoogbegaafde leerlijn gelden (tenzij anders aangegeven) vanaf groep 3 tot en met groep 8 de onderstaande interventies:

Interventie	Meebegaafden	Hoogbegaafden
Compacten	Rekenen: compacten via Snappet Taal: compacten o.b.v. professionaliteit Volgt enkel de korte instructie	Rekenen: compacten via Snappet Taal: compacten o.b.v. professionaliteit Volgt de korte of geen instructie
Verdiepen	<u>40 minuten verdiepen per dag</u> Rekenen: Rekenlijger Taal: Taaleigenwijs	<u>150 minuten verdiepen per week (30m per dag)</u> Rekenen: Denken in Getallen Taal: Denken over Taal
Peereiland	Structurele plaatsing peereiland 7 minuten coaching als groep per dag	Structurele plaatsing peereiland 3 minuten coaching als groep per dag
Een groep overslaan		Minimaal 5 leermaanden, maximaal de helft van de voorsprong (versnellen in groep 1/2)
Verbreden		<u>150 minuten verbreden per week (30m per dag)</u> Afwisselende projectonderwerpen/materialen
Plusklas		Deelname verplicht Bijeenkomst van 120 min. per week

§4.1 Compacten

Laag 1: Meerbegaafden

Voor meerbegaafde leerlingen wordt er 40% van de totale stof gecompact. Dit komt neer op dagelijks (in totaal) 40 minuten binnen de vakgebieden rekenen en taal. De groepsleerkrachten compacten voor het rekenen via Snappet. Bij taal wordt er gecompact op basis van professioneel inzicht. De groepsleerkracht schrapt stof daar waar dit mogelijk is en neemt hierin een proactieve houding aan. Ter ondersteuning van het compacten op basis van professioneel inzicht kan de groepsleerkracht besluiten om een leerling voor te toetsen.

Laag 2: Hoogbegaafden

Voor hoogbegaafde leerlingen wordt er 60% van de totale stof gecompact. Dit komt neer op dagelijks (in totaal) 60 minuten binnen de vakgebieden rekenen en taal. Hiernaast mist de groep hoogbegaafde leerlingen wekelijks (ten minste) 120 minuten lestijd vanwege deelname aan de plusklas. Het totaal aantal minuten gecompacte stof komt hierdoor neer op gemiddeld 84 minuten per dag. Voor het compacten van rekenen werken de groepsleerkrachten met Snappet. Bij taal wordt er gecompact op basis van professioneel inzicht.

Voor beide groepen gelden de onderstaande handelingsregels:

- De groepsleerkracht schrijft/toont op het bord welke opdrachten de meer- en hoogbegaafden dienen te maken in het reguliere werk (de kind-namen gevolgd door de opdrachten).
- De groepsleerkracht benadrukt (spreekt uit) als deze kinderen verder mogen na het volgen van een korte instructie (in basisregel volgen deze leerlingen enkel de korte instructie en waar het kan: geen instructie).
- Daar waar een vakgebied het toelaat, probeert de groepsleerkracht zo veel mogelijk te compacten op basis van professioneel inzicht. Als de leerling de lesstof of instructie al beheerst (let op de strategie), mag hij het overslaan.

§4.2 Verdiepen

Laag 1: Meerbegaafden

De groep meerbegaafde leerlingen werkt 40 minuten per dag aan het verdiepingswerk. Hiervoor worden de onderstaande methoden gebruikt:

- Rekenlijger
- Taaleigenwijs

Laag 2: Hoogbegaafden

De groep hoogbegaafde leerlingen werkt 150 minuten per week aan het verdiepingswerk. De methoden die worden gebruikt voor de hoogbegaafde leerlingen zijn:

- Denken in Getallen
- Denken over Taal

De groepsleerkracht schrijft voor beide groepen de weektaak binnen de bovengenoemde methoden op het bord. De leerling mag zelf kiezen hoe hij zijn verrijkingstijd invult en wanneer hij aan welke methode werkt. Aan het begin van het schooljaar maakt de plusleerkracht een schematisch overzicht van weektaken voor alle schooljaren. De groepsleerkracht gebruikt dit overzicht als algemene richtlijn. Al het gemaakte werk wordt aan het eind van de week door de groepsleerkracht en/of plusbegeleider gecontroleerd en beoordeeld. Deze beoordeling is ook zichtbaar op de rapporten.

Afspraken verdiepingswerk:

- Je bewaart je verdiepingswerk in je lade.
- Je begint met je verdiepingswerk, hierna (bijvoorbeeld 15 minuten voor het einde van de les) maak je het gecompleteerde reguliere werk (en als er daarna nog tijd over is gaan de hoogbegaafden aan het verbredingswerk).
- Als je er niet uitkomt probeer je de opdracht op drie aantoonbaar verschillende manieren zelf.
- Als het na drie keer proberen niet lukt probeer je het samen met een peer op twee verschillende manieren.
- Lukt het na vijf keer proberen (in totaal) niet, dan ga je verder met de volgende opdracht en bewaar je de opdracht die niet lukt voor tijdens het coachingsmoment.
- Bij de onderbouw (groep 3/4/5) mag men ook tweemaal zelf proberen en eenmalig samenwerken aanhouden.
- Let op: de vraag proberen telt als de eerste poging, een woordenboek erbij pakken telt als poging twee; enzovoort. Drie 'aantoonbaar verschillende manieren' bereikt een kind sneller dan vaak wordt gedacht.
- Je mag je tijd zelf indelen, maar aan het einde van de week moet de weektaak wel af zijn.
- Als je werk niet af is, neem je het mee naar huis om af te maken. Lukt ook dit niet dan blijf je langer op school.

Verdiepen in de instructie:

Naast verdiepende leerstof brengt de groepsleerkracht ook een verdiepende laag aan in de algehele instructie in de klas:

- Bij introductie van een nieuw onderwerp het leer- of einddoel in kaart te brengen.
- Bij een nieuw onderwerp laten zien hoe het zich verhoudt tot andere onderwerpen (leren vanuit context).
- Waar mogelijk een nieuw onderwerp te beginnen met filosofische vragen en/of een gesprek.
- Open vragen te stellen en creatief denken stimuleren in zowel de instructie als beoordeling.
- Dubbelzinnigheden, woordspelingen en raadseltjes toe te passen waar mogelijk.

§4.3 Peereiland

Alle meer- en hoogbegaafde leerlingen zitten binnen de reguliere groep incidenteel bij elkaar aan een peereiland (een peereiland is een samenstelling van 2-6 tafels waar meer- en hoogbegaafde leerlingen samenwerken aan het verrijkingswerk). De groepsleerkracht houdt bij de groepsindeling rekening met de noodzaak van het peereiland en plaatst de meer- en hoogbegaafde leerlingen tijdens het maken van verrijkingswerk bij elkaar.

Dagelijks geeft de groepsleerkracht 10 minuten coaching aan het peereiland. Op maandag en donderdag vindt dit coachingsmoment plaats vóór de begeleiding van de aanpak1-leerlingen. Indien er een toets op maandag of donderdag is, kiest de leerkracht een andere dag waarop de coaching vóór de begeleiding van de aanpak1-leerlingen plaatsvindt. Tijdens het coachingsmoment wordt het verdiepingswerk besproken. Hierbij komen de volgende onderdelen aan bod:

- Hoe verloopt de planning in je verdiepingswerk, lig je nog op schema?
- Zijn er opdrachten die je moeilijk vindt, waarbij ik kort kan helpen?
- Als je een opdracht moeilijk vindt, heb je het aantoonbaar op drie wezenlijk verschillende manieren geprobeerd?
- Als je er na driemaal proberen niet uitkwam heb je het daarna tweemaal samen met een peer geprobeerd?
- Indien bovenstaande stappen zijn doorlopen: geef instructie en tips voor het afronden van de opdracht. Indien dit niet lukt: benadruk dat ook de leerkracht weleens iets niet weet en dat dit niet erg is. Zoek met het antwoordenboekje de oplossing. Lukt dit niet, geef dan aan verder te werken aan volgende opdrachten en kom er, na navraag bij de plusbegeleider de volgende dag op terug.
- Focus ligt op: goed dat je doorzet, goed dat je (na vijfmaal proberen) om hulp vraagt, falen is niet erg, etc.

Laag 1: Meerbegaafden

De groep meerbegaafde leerlingen krijgt 7 minuten begeleidingstijd per dag. Gemiddeld genomen zijn 4 leerlingen per klas meerbegaafd op KC Joseph. Dit komt dus neer op 1,5-2 minuten begeleidingstijd per kind per dag.

Laag 2: Hoogbegaafden

De groep hoogbegaafde leerlingen krijgt 3 minuten begeleidingstijd per dag. Naast de verdieping bespreekt men ook de verbreding met de groep hoogbegaafde leerlingen. In een gemiddelde klas zit één hoogbegaafde leerling. Bij de groep hoogbegaafden wordt ook het verbredingswerk tijdens het coachingsmoment besproken. Stel hierbij de volgende vragen:

- Hoe verloopt de planning in je verbredingswerk, lig je nog op schema?
- Kun je aantonen dat je stapsgewijs te werk gaat?
- Kun je mij vertellen wat de volgende stap in je project is en hoe dit tot het einddoel leidt?
- Zijn er nog korte vragen waarmee ik kan helpen?
- Focus ligt op: interesse tonen en structuur bieden. Het kind werkt in de klas grotendeels zelfstandig.

§4.4 Een groep overslaan

Laag 1: Hoogbegaafden

De groep hoogbegaafde leerlingen slaat een groep over. Na signalering worden de kleuterjaren in één jaar doorlopen. De maximale tijd die een hoogbegaafde leerling in de kleuterklassen zit, is 15 leermaanden. Afhankelijk van de maand waarin het kind geboren is, alsmede de precieze voorsprong van het kind, kan men ervoor kiezen om 5 tot 15 leermaanden over te slaan. Hierbij geldt dat men maximaal de helft van de leermaanden in voorsprong overslaat. Als een kind 22 leermaanden voorloopt, kan men dus kiezen voor het overslaan van maximaal 11 leermaanden.

Hoofdzakelijk criterium een groep overslaan:

- De leerling is geplaatst op de hoogbegaafde lijn en voldoet aan één of meer van de criteria: 20 maanden voorsprong gemiddeld vakbreed, een totaal IQ van 130 of het profiel van een hoogbegaafde onderpresteerder.

Bij twijfel, of wanneer de voorsprong van het kind en de geboortemaand een versnellingsinterventie bemoeilijken (zoals bij herfstkinderen met een voorsprong van net 20 maanden), raadpleegt men de versnellingswenselijkheidslijst uit de SiDi-PO.

In de versnellingswenselijkheidslijst van de SiDi-PO worden ook onderdelen zoals sociale vaardigheden en zelfredzaamheid meegewogen. Hierbij wil men het onderdeel 'sociaal' invullen op basis van de verwachtingen van het gedrag in de nieuwe groep. Wanneer er tenminste drie gebieden oranje, of één of meerdere gebieden rood oplichten, wordt aangeraden om psychodiagnostisch onderzoek te doen voordat een kind een groep overslaat (dit in tegenstelling tot de richtlijnen die de SiDi-PO aangeeft). Indien er maximaal twee gebieden oranje oplichten, slaat het kind (bij akkoord van ouders) een groep over en kan men verwachten dat hier geen tot weinig problemen door ontstaan (95% van de versnellingen gaat goed).

Versnellen op latere leeftijd:

Wanneer de speelbehoefte van een kleuter aanzienlijk groter is dan de leerbehoefte (of als een versnelling vanwege andere redenen (zoals een latere instroom) niet eerder heeft plaatsgevonden) slaat men voor de herfstvakantie een leerjaar over (bijvoorbeeld van groep 4 naar groep 5). Bij latere versnellingen wordt de versnellingswenselijkheidslijst uit de SiDi-PO altijd geraadpleegd en gewogen zoals eerder in §4.4 beschreven. Latere versnellingen vergen begeleiding in de vorm van:

- Het kind dient individueel te worden voorgetoetst om hiaten te voorkomen.
- De nieuwe en oude klas krijgen een uitleg over de situatie.
- De eerste drie weken zijn er voortgangsgesprekken met de versnelde leerling, en eenmalig met ouders.
- Indien gewenst: de leerling krijgt een wenperiode tot aan de kerstvakantie waarin het de ochtenden meedraait in de nieuwe groep en de middagen in de oude groep.

Andere vormen van versnelling:

Wanneer op basis van een psychodiagnostisch onderzoek een (enkele) groep overslaan onwenselijk wordt geacht, wil men nog steeds tegemoetkomen aan de grote leervoorsprong van het kind. Opties die men hiervoor kan benutten, zijn:

- Radicale versnelling (meer dan 15 leermaanden overslaan).
- Versnellen binnen de groep.
- Een individuele compacters- en verrijkingslijn.

De bovenstaande interventies vergen veel voorbereiding en vallen buiten het bestek van dit beleidsplan. Wanneer een kind in aanmerking komt voor een speciale versnellingsvorm, stelt de IB'er een plan van aanpak op.

§4.5 Verbreden

Laag 1: Hoogbegaafden

Alle hoogbegaafde leerlingen werken wekelijks 150 minuten aan hun verbredingswerk (projecten). Het verbredingswerk dat de leerling in de klas maakt, kan onderdeel zijn van een groepsdoorbroken project. De taken die in de klas worden uitgevoerd zijn echter individueel en vereisen geen samenwerking met leerlingen van andere leerjaren. De verbredingstaken die plaatsvinden in de reguliere groep zijn onderzoekend (en rustig) van aard. Knutselen en bouwen wordt vermeden, het opzoeken van informatie of het schrijven van een verslag kan goed plaatsvinden in de reguliere klas. Een leerling mag aan zijn verbredingswerk zodra zowel het gecompecte reguliere werk als het verdiepingswerk af is / op schema is. Dit kan betekenen dat de leerling ervoor kiest om op maandag, dinsdag en woensdag zijn weektaak voor het verdiepingswerk af te ronden zodat het donderdag en vrijdag aan zijn verbredingswerk kan. Een dagelijks e split tussen verdiepingswerk en verbredingswerk is ook een werkbare indeling.

De methodes die worden gebruikt voor het verbredingswerk op KC Joseph, zijn:

- Pittige Plustorens.

Afspraken verbredingswerk:

- Je bewaart je verbredingswerk in je lade.
- Zodra je klaar bent met je verdiepingswerk en gecompecte reguliere werk ga je aan je verbredingswerk.
- In de klas zorg je dat jouw werk niet afleidend is voor andere leerlingen.
- Je volgt voor je verbredingswerk de planning die je hebt gemaakt in de plusklas.
- Korte vragen bewaar je voor tijdens het coachingsmoment. Uitgebreidere vragen neem je mee naar de plusklas.
- Als je de weektaak voor het verbredingswerk niet af krijgt, neem je het mee naar huis, lukt het ook daar niet dan blijf je langer op school.

§4.6 Plusklas

Laag 1: Hoogbegaafden

Vanaf groep 3 gaan alle hoogbegaafde leerlingen (ten minste) anderhalf uur per week naar de plusklas. In de plusklas wordt gewerkt aan het zelfbeeld, het leren leren en de verbredingsprojecten ter bevordering van de motivatie. De onderstaande afspraken gelden voor de plusklas:

Afspraken plusklas:

- Alle hoogbegaafde kinderen gaan vanaf groep 3 naar de plusklas.
- Een plusgroep omvat bij voorkeur 8 en maximaal 12 leerlingen.
- Deelname aan de plusklas is verplicht en start vanaf de tweede week in het schooljaar. Deelname aan de plusklas wordt niet geschrapt om andere activiteiten bij te wonen.
- De plusklas heeft een aparte vermelding op de rapporten van de hoogbegaafde leerlingen.

Lesprogramma plusklas:

In de plusklas wordt wekelijks ten minste 30 minuten aandacht geschonken aan de onderdelen: leren leren en werken aan het zelfbeeld. Ten minste 60 minuten worden geschonken aan het verbredingsproject.

Leren leren:

De begeleiding in het leren leren omvat een wekelijkse ondersteuning in het Levelwerk (Denken in Getallen & Denken over Taal) van de hoogbegaafde kinderen. Hierbij worden de onderstaande stappen doorlopen.

- De planning wordt gecontroleerd: is alles op een goede manier gemaakt?
- Knelpunten en moeilijke opdrachten worden overwonnen door uitleg te geven en mee te denken.
- Er wordt, hoofdzakelijk door de leerlingen, een nieuwe planning opgesteld voor de komende week.
- Waar nodig wordt instructie gegeven zodat de leerlingen een goede start kunnen maken aan de nieuwe planning.
- De leerlingen werken alvast aan hun nieuwe planning zodat de plusbegeleider kan peilen of zij op de juiste wijze te werk gaan in het verdiepingswerk.
- Wanneer het werk niet goed is afgerond, volgt een reflectie met eventuele bijbehorende consequenties.
- In de tweede plusgroep (groep 6 t/m 8) wordt naast Denken in Getallen & Denken over Taal ook met het werkboekje 'Leren Leren' van Eduforce gewerkt.

Zelfbeeld:

De begeleiding in het zelfbeeld wordt opgebroken in vijf tot zes blokken per schooljaar. Hierbij gaan leerlingen reflecties in groepssessies te werk. Bij de invulling van de blokken worden de onderstaande onderwerpen in ieder geval doorlopen:

- Psycho-educatie (1 blok) aan de hand van: Je Fantastische Elastische Brein, Ken Je Brein, Het Brein in 30 seconden, Proffesor S, Is het een Cheetah?, Jonge speurders op Expeditie met Ziekie en de Zijnswijzers.
- Filosofie (2 blokken) aan de hand van: Het Onwijs Grote Filosofie-doeboek.
- Mindset (2 blokken) aan de hand van: Groei in je Groep, Mindset & Lef!.

Wanneer er zes blokken zijn wordt het laatste blok ingevuld op basis van de leer- en ondersteuningsbehoeften van de plusklas. Activiteiten die ook kunnen uitgevoerd om het zelfbeeld te versterken zijn: toneel & drama, rollenspellen, sociaal spel en het oefenen van presentatievaardigheden.

Verbredingsprojecten:

De begeleiding in de verbredingsprojecten omvat wekelijkse tijd en coaching om binnen de projectcyclus te werken:

- Leerlingen werken in blokken aan zelf gekozen onderwerpen met afwisselende materialen.
- Leerlingen kiezen in overleg met de plusbegeleider een project.
- In de plusgroep wordt groepsdoorbroken gewerkt aan de projecten. De leerlingen zorgen er wekelijks voor dat zij echter ook individueel verder kunnen werken aan het project in de reguliere groep.
- De hoofddoelen van verbredingswerk zijn: het motiveren van leerlingen, het leren samenwerken en het aanleren van onderzoeksvaardigheden.
- Het project wordt uiteindelijk reflectief beoordeeld met een cijfer.

Communicatieafspraken:

- De plusklasbegeleider deelt wekelijks de plannings (weektaken) in het verrijkingswerk (verdieping & verbreding) met de groepsleerkrachten.
- De plusklasbegeleider houdt wekelijks een logboek bij per leerling. Hierin worden de voortgang, cijfers en eventuele bijzonderheden bijgehouden en waar nodig gedeeld met betrokkenen.
- Wanneer een leerling hevig vastloopt in de plusklas (denk aan woede-uitbarstingen), krijgt de leerling op dezelfde dag 30 minuten individuele begeleiding (van 14:00 tot 14:30 uur) van de plusklasbegeleider. De plusklasbegeleider heeft de vrijheid om deze begeleiding waar nodig in te zetten.

HOODSTUK 5. ONDERPRESTEREN

§5.1 Onderpresteren faseren

Bij het signaleren van onderpresteren doorloopt KC Joseph structureel vier fases van vraagstelling. Hierbij is het belangrijk om eerst te bepalen of het kind (vermoedelijk) een meer- of hoogbegaafde onderpresteerder is, waarna het kind wordt geplaatst in één van de drie fases van onderpresteren op basis waarvan men de begeleidingsstrategieën baseert.

Faseringsschema onderpresteren	
Pre-fase: Onderpresteren screenen	
Observaties in de klas signalering op basis van professioneel inzicht	Is er een vermoeden van meer- of hoogbegaafdheid? doortoetsen, DLE-scores, onderzoek, SIDI-PO lijsten, menstekening & intakeformulier
Fase 1: Denklue onderpresteerders	
Zijn de executieve functies opmerkelijk zwak? resultaten in het verrijkingswerk	Is er sprake van een te hoog cognitief zelfbeeld? beeld van het kind van de leerkracht en ouders (denk aan: zelfoverschatting)
Fase 2: Emotieve onderpresteerders	
Is de emotieregulatie opmerkelijk zwak? thuis en/of op school (denk aan huilbuien/woede-uitbarstingen/somberheid)	Is er sprake van een te laag cognitief zelfbeeld? beeld van het kind van de leerkracht en ouders (denk aan: onzekerheid en faalangst)
Fase 3: Gedomotiveerde onderpresteerders	
Zijn er problemen met basale hersenfuncties? denk aan: zeer slecht slapen, eetstoornissen, ademhalingsproblemen en dergelijke	Is er sprake van een ontbrekend zelfbeeld/apathie? beeld van het kind van de leerkracht en ouders (denk aan: depressie en lusteloosheid)

§5.2 Pre-fase: Onderpresteren screenen

KC Joseph signaleert op basis van professioneel inzicht mogelijke onderpresteerders binnen de schoolomgeving. Dit betekent dat alle groepsleerkrachten geschoold zijn op het gebied van hoogbegaafdheid en onderpresteren wat hen in staat stelt om onderprestatie in een vroeg stadium te herkennen. Daar waar signalen in de schoolomgeving onopgemerkt blijven, fungeren de oudergesprekken als vangnet om de signalen in de thuisomgeving op te vangen.

§5.3 Fase 1: Denklue onderpresteerders

Wanneer uit de pre-fase (op basis van professioneel inzicht) een vermoeden van onderpresteren naar voren komt, wordt het kind geplaatst in een fase van onderpresteren. De criteria om geplaatst te worden in de denklue fase zijn:

- Het kind toont opmerkelijk zwakke executieve functies in verhouding tot ontwikkelingsgelijken.
- Er is sprake van een te hoog cognitief zelfbeeld. Het kind overschat zijn vermogen om verdiepingswerk te maken.
- Het kind toont geen (of zeer weinig vormen van een) opmerkelijke zwakke emotieregulatie (op school en thuis).

KC Joseph verwacht in totaal 10 meer- en hoogbegaafde onderpresteerders binnen de schoolomgeving waarvan er 6 leerlingen in de denklue fase van onderpresteren zitten. De denklue leerlingen krijgen de volgende begeleiding:

- Deelname aan de plusklas is verplicht (ook voor meerbegaafde onderpresteerders).
- In de plusklas werkt men met de remediërende strategieën: psycho educatie, leren leren en individuele verbreding. Waar nodig krijgt het kind 30 minuten aanvullende (individuele) begeleiding per week.
- Merk op: voor alle hoogbegaafden vallen de bovenstaande strategieën onder het preventieve standaardaanbod.

§5.4 Fase 2: Emotieve onderpresteerders

Bij de groep emotieve onderpresteerders wordt psychodiagnostisch onderzoek als noodzakelijk beschouwd. Naar verwachting zijn er 3 emotieve onderpresteerders binnen KC Joseph. Zij voldoen aan de onderstaande criteria:

- Het kind toont opmerkelijk zwakke executieve functies alsmede een opmerkelijk zwakke emotieregulatie.
- Er is sprake van een te laag cognitief zelfbeeld. Het kind is erg onzeker en heeft last van bijvoorbeeld faalangst.
- Het kind toont geen (of zeer weinig) problemen met basale hersenfuncties en/of apathisch gedrag.

Naast de begeleidingsinterventies onder de rubriek denklue onderpresteerders, treft KC Joseph de volgende interventies voor emotieve onderpresteerders:

- Er wordt vanuit het Samenwerkingsverband een onderwijszorgarrangement ingezet met een omvang van drie begeleidingsuren per week. De focus hierbij ligt op het versterken van de emotieregulatie.
- Daar waar nodig wordt het plan van aanpak dat bij het psychodiagnostisch onderzoek is geleverd opgevolgd.
- Indien het arrangement onvoldoende voortgang boekt, volgt doorverwijzing naar voltijds hb-onderwijs.

§5.5 Fase 3: Gedomotiveerde onderpresteerders

De groep gedomotiveerde onderpresteerders vereist psychodiagnostisch onderzoek. KC Joseph verwacht 0-1 gedomotiveerde onderpresteerders binnen de schoolomgeving te treffen. Zij voldoen aan de volgende criteria:

- Het kind toont zwakke executieve functies, een zwakke emotieregulatie en heeft problemen met basale functies.
- Er is sprake van een ontbrekend zelfbeeld en vormen van apathie en onverschilligheid (zowel thuis als op school).

Het begeleiden van gedomotiveerde onderpresteerders valt buiten de mogelijkheden van KC Joseph. Een omgevingsverandering wordt noodzakelijk geacht, waarbij er met Samenwerkingsverband wordt gezocht naar:

- Een voltijds hb-voorziening met voldoende ondersteunende mogelijkheden om de leerling te ondervangen.
- Een onderwijs-zorg instelling met een specialisatie op het gebied van begaafdheidsbegeleiding.

Kindercampus Joseph

Achterweg 7-7A

2161 GA – Lisse

0252-414416

directie.joseph@sophiascholen.nl

www.kindercampusjoseph.nl

© 2024, Kindercampus Joseph